

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-312/12-E

**Název právnické osoby
vykonávající činnost školy
a školského zařízení:** **Základní škola Svitavy, nám. Míru 73**

Sídlo: náměstí Míru 38/73, 568 02 Svitavy

IČ: 49 328 271

Identifikátor: 600 100 707

Právní forma: příspěvková organizace

Zastoupená: Mgr. Věrou Hanusovou, ředitelkou školy

Zřizovatel: Město Svitavy

Místo inspekční činnosti: náměstí Míru 38/73, 568 02 Svitavy

Termín inspekční činnosti: 1., 2. a 5. březen 2012

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonávané podle ustanovení § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného školou, a to zejména:

- zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami,
- zjišťování a hodnocení personálních podmínek vzdělávání,
- zjišťování a hodnocení výsledků vzdělávání vzhledem k cílům stanoveným školním vzdělávacím programem,
- zjišťování a hodnocení materiálních podmínek, bezpečnosti a ochrany zdraví žáků,
- zjišťování a hodnocení souladu školních vzdělávacích programů pro základní a zájmové vzdělávání s právními předpisy, včetně souladu školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Aktuální stav školy

Základní škola Svitavy, nám. Míru 73 (dále škola) vykonává činnost základní školy (kapacita 500 žáků) a školní družiny (kapacita 90 žáků) na základě platného zápisu v rejstříku škol a školských zařízení.

V letošním školním roce byli k 30. 9. 2011 ve 12 třídách vzdělávání celkem 283 žáci 1. až 9. ročníku. Jejich počet má za poslední tři roky vzrůstající tendenci (v porovnání se školním rokem 2009/2010 se zvýšil o 42 žáky). Škola otevřela o jednu třídu více než v minulých dvou letech. Kapacita školy je využita z 57 %, průměrná naplněnost tříd je poměrně velká (24 žáci). Z okolních 14 obcí dojíždí cca 32 % žáků. Zřizovatel v tomto a uplynulém školním roce povolil škole výjimku z nejvyššího počtu žáků ve dvou třídách.

Ve škole bylo v době inspekční činnosti integrováno 18 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP), z toho byli dva identifikováni jako sociálně znevýhodnění. Pro pět žáků byly zpracovány individuální vzdělávací plány. Osm žáků má cizí státní příslušnost.

Výuka je vedena podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (dále ŠVP). Ve školní družině (dále ŠD) jsou zřízena tři oddělení a její kapacita je naplněna na 100 %. Zájmové vzdělávání probíhá na základě Školního vzdělávacího programu pro školní družinu. Provoz ŠD je mimo čas vyučování od 6:00 h do 16:00 h.

Vzdělávací proces zajišťuje 19 vyučujících a 3 vychovatelky, v kolektivu pedagogů je jeden muž. Předností pedagogického sboru je 100 % odborná kvalifikovanost.

Ve škole průběžně dochází ke kvalitativnímu posunu ve vybavení informačními a komunikačními technologiemi (dále IT), byly zakoupeny 4 interaktivní tabule, realizovala se modernizace vybavení učebny výpočetní techniky, včetně umístění 21 žákovské počítačové stanice. Postupně probíhá vylepšování prostředí dalších učeben, v převážné většině z nich je zabudováno nové osvětlení. Školní knihovna byla doplněna novými tituly. Tyto změny podstatným způsobem přispěly ke zlepšení podmínek pro vzdělávací proces. Škola nemá bezbariérový přístup.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Škola nabízí základní vzdělávání se všeobecným zaměřením. Její školní vzdělávací program deklaruje jako prioritu zvládnutí praktických životních situací. Jednou z očekávaných dovedností absolventů školy je umět vyjádřit a obhájit vlastní názor. Činnost škola prezentuje především na internetových stránkách www.zsmiru.svitavy.cz, v regionálním tisku nebo v pravidelně vydávaném informačním bulletinu. Ředitelka školy při přijímacím řízení postupuje ve shodě s platnými právními předpisy. Při zápisu do 1. ročníku pro školní rok 2012/2013 převýšil počet zájemců možnosti přijetí, a to na základě kritérií stanovených zřizovatelem školy (otevření jedné první třídy).

Organizace vzdělávání v některých oblastech nerespektovala platnou legislativu. Výuka skupiny žáků 7., 8. a 9. ročníku v nepovinném předmětu v tomto školním roce probíhala jeden den v týdnu nultou vyučovací hodinu. Žáci měli ve zmíněný den v dopoledním vyučování 7 vyučovacích hodin, tj. o 1 vyučovací hodinu více než vymezuje uvedená vyhláška. Po upozornění ČŠI ředitelka školy následně přijala opatření a úpravou rozvrhu hodin tento nedostatek odstranila.

Disponibilní hodiny jsou z cca 55 % využity k navýšení časové dotace v předmětech český jazyk a matematika. Mimo běžné dělení tříd na skupiny probíhá účinná diferenciac

v rámci podpory individualizace výuky při realizaci projektu EU peníze školám. U tříd s vyšším počtem žáků (zejména na 1. stupni) dochází k rozdělení na dvě skupiny v předmětu informatika, pracovní činnosti a tělesná výchova zejména z důvodu zajištění bezpečnosti žáků v průběhu výuky.

Vzdělávání žáků probíhalo v klidné a příjemné pracovní atmosféře. Žáci byli v hodinách většinou vhodně motivováni, prokazovali zájem o probírané učivo. Ve výuce byly uplatňovány tradiční metody a formy práce, často doplňované prvky činnostního a kooperativního učení. Žáci se tak učili spolupracovat, poznávat souvislosti, vyhledávat alternativní řešení a rozvíjeli své logické myšlení. V hodinách byla obvykle zaznamenána práce s chybou či problémové úlohy. Komunikovat v cizím jazyku se žáci učí již od 2. ročníku. Formou didaktických her zvládli pochopit smysl a obsah jednoduchých sdělení, porozumět pokynům a adekvátně na ně reagovat. Efektivně byly zařazovány mezipředmětové souvislosti, vyučování bylo propojováno s reálným životem, místním regionem, což žáky motivovalo pro další práci. Po samostatné práci většinou nechyběla zpětná vazba. Žáci výsledky své činnosti dokázali úměrně věku prezentovat nebo diskutovat k tématu. Podpora vzdělávání didaktickými pomůckami, materiálními zdroji a prostředky IT byla účinná, přispívala k pochopení a osvojení učiva. Výuka matematiky v 5. ročníku přesahovala možnosti žáků, byly zařazovány velmi náročné úkoly, které nekorespondovaly se ŠVP a přetěžovaly žáky.

V průběhu vyučování bylo uplatněno zejména povzbudivé slovní hodnocení i klasifikace. Vedení žáků k sebehodnocení a vzájemnému hodnocení se vyskytovalo v malé míře. Rozvíjeny byly především kompetence k učení, komunikativní, sociální a personální a též k řešení problémů. Patrná byla podpora čtenářské gramotnosti, žáci byli vedeni k práci s textem a srozumitelnému vyjadřování. Ve vzájemných vztazích byl uplatněn přívětivý přístup vyučujících a pedagogický takt.

Zákonní zástupci jsou seznamováni s výsledky vzdělávání svých dětí prostřednictvím žákovských knížek, s pedagogy je mohou konzultovat v rámci třídních schůzek, konzultačních hodin a informativních setkání. V žákovských knížkách 4. až 9. ročníku v předmětu tělesná výchova, ve třídě VI. A v předmětu výchova ke zdraví a v VI. B z výtvarné výchovy nebyla za 1. pololetí letošního školního roku zaznamenána žádná známka. Stejná skutečnost byla zjištěna ve volitelných předmětech (v 8. ročníku cvičení z matematiky a v 9. ročníku cvičení z českého jazyka). Zákonní zástupci tak nebyli informováni o hodnocení výsledků vzdělávání (jedná se o porušení § 21 odst. 1 písm. b) školského zákona).

Při identifikaci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami využívá škola služeb školských poradenských zařízení. Výchovná poradkyně je kvalifikovaná, přesto zatím nemá dostatek zkušeností s koordinací péče o tyto žáky. Vede jejich evidenci a dokumentaci. Vypracované individuální vzdělávací plány postrádaly konkrétnost, nevystihovaly dostatečně specifika vzdělávacích potřeb jednotlivých žáků. Pozitivem je vypracování podpůrných vzdělávacích plánů pro ostatní žáky se ŠVP. V průběhu výuky však nebyly zaznamenány na tyto žáky diferencované nároky. Obsah vzdělávání, formy a metody práce ani hodnocení nebyly mnohdy přizpůsobeny jejich možnostem. Při vzdělávání jednoho žáka se sociálním znevýhodněním uplatňuje škola v některých vyučovacích hodinách českého jazyka pomoc asistenta pedagoga.

Výsledky vzdělávání žáků se škola systematicky zabývá, mimo vlastní evaluační nástroje (ústní zkoušení, pozorování, písemné práce) využívá zejména komerčně nabízené testy Scio. Ověřování znalostí bylo ve 4. a 8. ročníku zaměřeno na čtenářskou gramotnost. Velmi dobrých výsledků dosáhli žáci 4. ročníku, kde škola byla hodnocena jako lepší

než 80 % zúčastněných škol. V 5., 7. a 9. ročníku se zaměřila na výsledky vzdělávání v předmětech matematika, český jazyk a obecných studijních předpokladech. V meziročním porovnávání stejných ročníků škola dokladuje, že nedochází ke snižování úrovně vzdělávání a celková úspěšnost se v průměru pohybuje ve všech uvedených testech kolem 50 %. Několik žáků získalo ocenění za vynikající výsledky svých vědomostí a dovedností ve srovnání s ostatními zúčastněnými žáky v rámci Pardubického kraje.

Průměrný prospěch žáků je na velmi dobré úrovni, zejména na 1. stupni. Na konci školního roku 2010/2011 prospělo s vyznamenáním celkem 71 % žáků 1. až 5. ročníku. Z analýzy celkového prospěchu uplynulého školního roku sice vyplývá nízký podíl neprospívajících (cca 1 %), přesto při klasifikaci v 1. pololetí školního roku 2011/2012 byl na 2. stupni zaznamenán značný počet nedostatečných známek (celkem 48), z toho 44 % u žáků 6. ročníku. Velmi přísné je hodnocení zejména v přírodovědných předmětech. Se vzdělávací oblastí Člověk a příroda se žáci seznamují a negativní hodnocení pro ně není motivující.

Zpětnou vazbou ke kvalitě výuky je též zapojení žáků do různých soutěží a olympiád. Úspěchem je např. 3. místo v krajském kole korespondenční matematické soutěže (Logická olympiáda). Ocenění dosáhli v uplynulém školním roce i žáci 9. ročníku v krajském kole soutěže Festival vědy a techniky pro děti a mládež v Pardubickém kraji. Žáci ve svých prezentacích využili a uplatnili znalosti získané v nepovinném předmětu objektivě orientované programování v rámci projektu „Žáci žákům“.

Oblast primární prevence rizikového chování žáků prolíná školním vzdělávacím programem a aktivitami školy. Jejím cílem je zejména zajištění zdravého klimatu ve školním prostředí. Pro žáky je připravena pestrá škála volnočasových aktivit, které výrazně doplňují vzdělávací nabídku, žáci 6. ročníku absolvují adaptační pobyty. Podstatné pro vzájemné vztahy a součinnost se školou jsou tradiční celoškolní akce (akademie, školní olympijské hry apod.). Pro osobní sdělení mají žáci k dispozici schránku důvěry.

Škola usiluje o bezpečné prostředí pro vzdělávání žáků, provádí opatření k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví. Žáci se prakticky seznamují s poskytováním první pomoci nebo ochranou člověka za mimořádných událostí (evakuace budovy), účastní se branných závodů apod. Do aktivit školy je také včleněna ochrana životního prostředí a environmentální výchova (např. sběr bylin, elektrospotřebičů, třídění odpadu).

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání je zpracován v souladu s požadavky Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Škola školní vzdělávací program upravila. Aktualizace dokumentu přinesla podstatnou změnu v tom, že do učebního plánu 2. ročníku byl od letošního školního roku zařazen anglický jazyk. Školní vzdělávací program pro školní družinu je sestaven dle příslušného ustanovení školského zákona.

Ředitelka školy pracuje ve vedoucí funkci osmým rokem a splňuje předpoklady pro výkon této činnosti. Účelně nastavila organizační strukturu, vymezila kompetence a povinnosti pracovníků školy a určila vzájemnou zastupitelnost. Záležitosti týkající se vzdělávacího procesu projednává s pedagogickou radou a na pravidelných provozních poradách. K plynulému chodu školy přispívá práce metodických orgánů a předmětových komisí, jejich činnost hodnotí ředitelka školy pozitivně. Výroční zprávy školy průkazně informují

širokou veřejnost o podmínkách, průběhu a výsledcích vzdělávání. Dílčí nedostatky v povinné dokumentaci (údaje ve vnitřním řádu školní družiny, v třídních výkazech a katalogových listech žáků) byly doplněny v průběhu inspekční činnosti. Ve školní matrice vedené současně v listinné a elektronické podobě byl též odstraněn částečný nesoulad.

Pedagogický sbor tvoří zkušení učitelé s mnohaletou praxí, ale i vyučující s krátkou pedagogickou činností. Postupně dochází k obměně pracovního kolektivu, vracejí se vyučující z mateřské a rodičovské dovolené. V době inspekční činnosti byly tři učitelky v pracovní neschopnosti a škola vzdělávací proces zajišťovala odpovídajícím zástupcem. Odborná kvalifikovanost pedagogů je maximální, přesto pro výuku některých předmětů (např. zeměpis, tělesná výchova) oborová odbornost na 2. stupni chybí. Na kvalitu výuky tato skutečnost neměla, až na výjimky, podstatný negativní vliv. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je orientováno na zkvalitnění vyučovacího procesu, učitelé absolvují např. semináře směřující k podpoře rozvoje gramotností u žáků. Adekvátní specializační studium v oblasti informačních a komunikačních technologií, ŠVP nebo environmentální výchovy pedagogové školy zatím neabsolvovali.

Škola má odpovídající prostorové a materiální podmínky. Pro výuku téměř všech odborných předmětů jsou zřízeny příslušné pracovny (např. přírodopis, chemie, hudební výchova, výtvarná výchova). Zařízení učeben je funkční, školní nábytek koresponduje s tělesnou výškou žáků, ve všech kmenových třídách je výškově stavitelný. K vybavení některých patří interaktivní tabule, dataprojektory. Postupně dochází k obměně učebnic a didaktických pomůcek. Na tvorbě některých výukových programů pro žáky nižších ročníků se podíleli sami pedagogové s žáky 2. stupně. Součástí bylo vydání učebnice „Poznejme Flash“. Pro tělovýchovné aktivity mají žáci k dispozici venkovní hřiště s umělým povrchem, dále dvě tělocvičny rozměrově odlišných parametrů, sportovního vybavení a zázemí. Pouze u jedné z nich je šatna, sprchy a sociální zařízení jsou umístěny mimo ni. Druhá tělocvična šatnu nemá, žáci se převlékají v prostoru tělocvičny, hygienické zázemí zcela chybí. Výuka je též provozována na městském stadionu a ve sportovní hale. V průběhu inspekční činnosti škola odstranila ponechané tělocvičné nářadí a náčiní, které odborná technická kontrola vyřadila z používání. Dvě oddělení školní družiny využívají k činnosti prostorné místnosti, jejich vybavení je průběžně obnovované. Jedno oddělení je umístěné v kmenové třídě, což omezuje zájmové aktivity žáků. Interiér školy je doplněn žákovskými pracemi.

Finanční prostředky ze státního rozpočtu a provozní dotace od zřizovatele umožňují realizaci vzdělávání podle školních vzdělávacích programů. Škola se aktivně zapojuje do různých grantů vyhlašovaných Městem Svitavy a Pardubickým krajem. Významným zdrojem sloužícím k modernizaci školy jsou také projekty financované z ESF.

Spolupráce školy se zákonnými zástupci probíhá na standardní úrovni. Ustavené Sdružení rodičů se pravidelně schází s ředitelkou školy a spolupodílí se na organizování některých akcí školy. Zástupci třídních kolektivů tvoří žákovský parlament, žáci se aktivně zapojují do činnosti školy nebo přípravy programu pro spolužáky. V rámci výměny zkušeností a návaznosti výuky podle ŠVP je dle informace ředitelky školy podnětná spolupráce zejména s okolními malotřídními školami. Velmi dobré vztahy jsou udržovány s blízkými mateřskými školami, pozitivní je zapojení předškolních dětí do akcí školy. Školská rada plní povinnosti vyplývající ze školského zákona. Spolupráce se zřizovatelem je podle sdělení vedení školy na dobré úrovni. Dalšími partnery, kteří se podílejí na obohacení vzdělávací nabídky, jsou např. Dům dětí a mládeže Svitavy, Český červený kříž.

Závěry, celkové hodnocení školy

Škola poskytuje vzdělávání v souladu se zařazením v rejstříku škol a školských zařízení. Při přijímacím řízení jsou dodržována zákonná ustanovení. Zohlednění vzdělávacích potřeb žáků se SVP není v plném rozsahu realizováno.

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání je zpracován v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání. Školní vzdělávací program pro školní družinu splňuje požadavky dané právním předpisem.

Vzdělávání žáků mělo velmi dobrou úroveň, zvolené metody a formy práce měly pozitivní dopad na utváření klíčových kompetencí žáků. V této oblasti je patrný kvalitativní posun od předcházející inspekční činnosti. Doplnující aktivity podporují rozvoj osobnosti žáků. Rezervy byly zjištěny v informovanosti zákonných zástupců o hodnocení výsledků vzdělávání žáků.

V personální oblasti je předností odborná kvalifikovanost celého pedagogického sboru a účelné zapojení pedagogů do dalšího vzdělávání. Klima školy je příznivé, vzájemné vztahy přátelské, funkční. Významný podíl na této skutečnosti má ředitelka školy svým klidným a vstřícným vystupováním.

Škola má optimální prostorové podmínky včetně zřízení mnoha odborných učeben. Průběžně probíhá modernizace vybavení a prostředků informačních a komunikačních technologií. Výrazně úspěšné je zapojení školy do projektové a grantové činnosti. Partnerské vztahy jsou rozvíjeny ve prospěch vzdělávání žáků.

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 4 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů, ve lhůtě do 30 dnů požaduje zaslání oznámení o přijetí opatření k odstranění zjištěného nedostatku

- **v informovanosti zákonných zástupců o výsledcích vzdělávání (§ 21 odst. 1 písm. b) školského zákona, ve znění pozdějších předpisů).**

Oznámení o přijetí opatření k odstranění nedostatku zašlete na adresu Česká školní inspekce, Rožkova 2432, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.e@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

1. Zřizovací listina příspěvkové organizace Základní škola Svitavy, nám Míru 73, Č.j. 55719-09/OŠK-39-2009/pej, ze dne 30. 10. 2009, úplné znění
2. Usnesení rady města o povolení výjimky z počtu žáků s účinností od 1. 9. 2011
3. Rozhodnutí MŠMT ve věci zápisu změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení, Č.j. 11 450/2007-21, ze dne 7. 5. 2007
4. Jmenování do funkce ředitelky Základní školy Svitavy, náměstí Míru 73, Č.j. OŠK/32722-04/573-04/pej, ze dne 28. 6. 2004, s účinností od 1. 7. 2004

5. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání platný od 1. 9. 2007, aktualizace k 1. 9. 2011
6. Školní vzdělávací program pro školní družinu platný od 1. 9. 2007, aktualizace k 1. 9. 2011
7. Strategický plán rozvoje školy na období 2010 - 2013
8. Školní řád s platností od 14. 4. 2011, s účinností od 1. 5. 2011
9. Pravidla pro hodnocení žáků (klasifikační řád) s platností od 15. 3. 2011
10. Vnitřní řád školní družiny ze dne 1. 9. 2011
11. Výroční zprávy školy za školní roky 2009/2010, 2010/2011
12. Personální dokumentace pedagogických pracovníků (doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání a dalším vzdělávání pedagogických pracovníků)
13. Plán dalšího vzdělávání 2010/2011 - 2011/2012
14. Rozvrhy hodin tříd a učitelů, školní rok 2011/2012
15. Dohled nad žáky, školní rok 2011/2012
16. Třídní knihy, školní roky 2010/2011 a 2011/2012
17. Třídní výkazy a katalogové listy žáků (školní matrika), školní roky 2009/2010, 2010/2011 a 2011/2012
18. Přehled výchovně vzdělávací práce v ŠD, školní rok 2011/2012
19. Celoroční plán na školní rok 2011 - 2012
20. Plán školní družiny na školní rok 2011 – 2012 ze dne 8. 9. 2011
21. Zápisy z pedagogických rad od 15. 4. 2010 do 24. 1. 2012
22. Správní řízení – rozhodnutí ředitelky školy pro školní roky 2010/2011, 2011/2012
23. Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Poučení

Podle § 174 odst. 14 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na výše uvedenou adresu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Pardubickém inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Pardubicích dne 30. 3. 2012

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Olga Příhodová, školní inspektorka

Olga Příhodová v. r.

Mgr. Mirka Machková, školní inspektorka

Mirka Machková v. r.

Mgr. Pavel Skokan, školní inspektor

Pavel Skokan v. r.

Datum a podpis ředitelky školy a školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Ve Svitavách dne 5. 4. 2012

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Věra Hanusová, ředitelka školy

Věra Hanusová v. r.

Připomínky ředitelky školy a školského zařízení

Připomínky nebyly podány.